

סג עניני חג השבועות

פסח וסכות, וא"כ ממילא חמור טפי, כיון דלא מחמת ספק נתקבל כמו בייט של ר"ה שאם באו עדים מחצות ואילך לא נתקבלו ומ"מ גמרו היום בקדושה ולא מחמת ספק ומשו"ה חמיר טפי, וה"נ דכוותיה. ואפשר משום דבעי חיזוק טפי רמו לנו משה רבינו ע"ה בשבועות דוקא כמ"ש מג"א רס"י תצ"ד בשם רמ"ע מפאנו וע"ש בפנים. ובחי' אגדה כתבתי, שלא י"ט ב' של גלויות רמו בשעת חדות מתן תורה וחירות מאו"ה, אלא י"ט ב' של גאולה בבי"א, דלש"ס פ"ק דגטין [ח' ע"א] דכל הנסיון שבים הגדול עד אוקיינוס שייכים לארץ ישראל והוא עד מצר רמון ספרד, ואם ידורו שם על האיים האלו ישראלים, שם לא אפשר להודיע לא על ידי משואות ולא ע"י שלוחים כי רחוקים זה מזה וע"כ צריכים לעשות ב' ימים טובים של גאולה. ופה תהא שביתת קולמוסי לעת עתה וכתב בלא אומן ובלא כלי, ואחתום בברכה ולא יאונה אליו רעה ונגע לא יקרב באהלו, יראה בניס ובני בניס שלום על ישראל ועל רבנן כנפשו הטהורה ונפש אי"נ.

אקדמות

ט"ז אורח חיים סימן תצד

(א) וקורין בראשון מן חודש אלול. – על מה שנהגים במדינות אלו לקרות פסוק הראשון ואח"כ מתחילין לקדמות מילין כו'. י"ש לתמוה הכ"ז הי"ך רשאים להפסיק בקריאה דהא אפי' לספר בד"ת אסור כמ"ש בס"י קמ"ו וכל ההיתרי' הנזכרים שם אינם כאן כ"ש בצבת הזה שא"ל אינו מענין הקריאה כלל למה י"ש לנו להפסיק. ושמעתי מקרוב שהגאון רבנים מובהקים לאזכר אקדמות קודם שיתחיל הכהן הבכיה של קריאת התורה וכן ראוי לנהוג בכל הקהילות וגם צ"ע פתגם שאומרים ביום שני אחר פסוק ראשון של הפטרה ראוי לנהוג כן אלא שאין ההפטרה חמירא כ"כ כמו קריאת התורה:

שטיחת עשבים בבית הכנסת

שולחן ערוך אורח חיים סימן תצד סעיף ג

ונוהגין להטוח [ז] עשבים (ט) בשבועות בב"ה והביתים, ו"ל זכר לשמחת מתן תורה

מגן אברהם סימן תצד ס"ה

ונוהגין להעמיד אילנות בבה"כ ובבתיים וני"ל הטעם שיזכירו שבעצרת נידונין על פירות האילן ויתפללו עליהם:

משנה ברורה סימן תצד ס"ה

והגר"ח צ"על מנהג זה משום שעכשיו הוא חק העמים להעמיד אילנות בחג שלח:

נוסח תפילת מוסף

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ג סימן קכט

ז' ומה שאין אומרים במוסף של שבועות ושני שעירים, הנה זה קשה גם על הפר והאילים ושני כבשים ובהכרח צריך לומר דכיון שבאים רק בשביל הלחם והלחם בא להתיר החדש שלענין ושלמה פרים שפתינו אינו נוגע זה לכן לא תיקנו המוספין בשביל זה וממילא גם השעיר שבא בגלל הלחם אף שהוא ג"כ לכפר על טומאת מקדש וקדשיו לא נקט, ואולי זהו גם כוונת חדעת זקנים שמקשה רק על השעיר שבא לכפר ולא על שאר הקרבנות ותיירך שמ"מ בא בגלל לחם, ומה שכתב דנקרב קודם המוספין לא מובן למה הוצרכו אולי הוא לסימן.

זמן מתן תורתנו

מגן אברהם סימן תצד

קשה לי היאך אנו אומרים בשבועות יום מתן תורתנו הלא קי"ל כר"י דאמר ב' בסיון נתנה תורה דהא קי"ל דבעי לפרושי ו' עונות כמ"ש ביי"ד ס"י קצ"ו (וכמדומה שראיתי קושיא זו באיזו פוסק) ולדין לעולם שבועות ב' בסיון ובאמת הרמב"ם פרק ה' מהלכות אבות הטומאה פסק דא"צ לפרוש רק ג' עונות וכתב הכסף משנה בגירסת הרמב"ם והרשב"א דחכמים סבירא להו ג' עונות ופסק כוותיהו ע"ש - וא"כ מנהגנו הוא על פי הרמב"ם ומ"ש ביי"ד כר' יוסי היינו לחומרא ומה שקשה עוד הנתנה ביום נ"א לספיר' דהא יצאו מצרים ביום ה' והתורה ניתנה בשבת כבר תי' ה"מ דבא לרמוז לנו י"ט שני של גלויות ואפשר דהיינו דקאמר יום א' הוסיף משה מדעתו ואין כאן מקומו, בליל שבועות אין מקדשין על הכוס עד צ"ה דכתיב תמימות תהינה (ע"ה ומ"ב): איתא בזוהר שחסידיה הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורי' וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן ואפשר לתת טעם ע"פ פשוטו לפי שישאל היו ישנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעיר אותם כדאיתא במדרש לכן אנו צריכים לתקן זה:

שו"ת הריב"ש סימן צ

ומה שהוקשה לך, אם כבר עברו ניסן, וקדשו אייר ביום ל"א, מה צריך להמתין לעדים לקדש חודש סיון? שהרי צריך לקדשו ביום שלש', כדי שישלימו חמשים לעומר בששה בסיון, שבו נתנה תורה. שאם לא יבואו עדים, וימתנו מלקדשו עד יום אחד ושלשים, הנה ישלימו חמשי' לעומר בחמשה בסיון, ואינו יום שנתנה בו התורה, דלרבנן הוא הוא ששה בסיון, ולרבי יוסי שבעה. **י"ל, שאין קפידא בזה; שלא תלה הכתוב חג שבועות ביום מתן תורה, אלא ביום חמשים לעומר. אלא, שבזמן הזה, דידעיןן בקביעה לדעת, ולעולם ניסן מלא ואייר חסר, כלים חמשים לעומר ביום ו' בסיון, שנתנה בו תורה לדעת רבנן;** כדאיתא במסכת שבת ב'פ' אמר רבי עקיבא (פ"ו). **ולזה אנו מזכירין בתפלה זמן מתן תורתנו.**

וע"ע מהרש"א ע"ז דף ג.

ספיקא דיומא בשבועות

רמב"ם הלכות קידוש החודש פרק ג הלכה יב

יש מקומות שהיו מגיעין אליהן שלוחי ניסן ולא היו מגיעין אליהן שלוחי תשרי, ומן הדין היה שיעשו פסח יום טוב אחד שהרי הגיעו אליהן שלוחין וידעו באיזה יום נקבע ראש חדש, ויעשו יום טוב של חג הסוכות שני ימים שהרי לא הגיעו אליהן השלוחין, וכדי שלא לחלוק במועדות התקינו חכמים שכל מקום שאין שלוחי תשרי מגיעין שם עושין שני ימים אפילו יום טוב של עצרת.

שו"ת חתם סופר חלק א (או"ח) סימן קמה

מעשה בחולה א' ביום ב' דשבועות ולא היה לו בניס והיה חשש שתשאר אשתו וקוקה ליבם והיה מקום עיגון שהיבם הוא במקום רחוק מאוד בעיר רומי והאשה עניה ואין בהשגן ידה להגיע לשם, ורצה המורה להתיר לכתוב גט ולחתום ביו"ט ב', ופרי"מ אמר שיתקע הדבר ולא יאמר, ודבר זה אינו כדאי אף להעלות על הספר אך מחמת שכבר נתעקש בו אחד, מוכרח אני לבאר ולהוציא מלב המתעקש, ושוב האריך פרי"מ אלי כתוב וז"ל: ולמען לא תהיה קול דמי האשה צועקת עלי לאמרו כי אני חייבתי בדמה, אמרתי להציע דברי לפני כבוד הדר"ג להודיע אם יפה הורתי או ח"ו שגיתי, כי כל חמ"ק הקי"ק החזיקו עמי זולת וכי עכ"ל: ...

וממילא תבנא לדינא דיפה הורה פרי"מ הגנ"י שלא לכתוב גט ביי"ט ב' דשבועות וחלילה ללול ביי"ט ב'. הן אמת כתבתי במקום אחר דיי"ט ב' דשבועות הוא דמעולם לא עשאוהו מספיק כמ"ש רמב"ם פ"ג מקה"ח הל' י"ב ע"ש, ובשלמה היכי דמגיעים שלוחי ניסן עושין ב' ימים גזירה משום שלוחי תשרי, אבל בשבועות שהוא לעולם ג' יום מ"ט ב' של פסח ועד אז כבר נתפרסם בכל העולם קביעות ניסן וא"כ גם אבותינו לא עשו מספק, וצ"ל משום גזירה אטו